

TILL VÅREN 2003 planerar Kungliga Biblioteket en utställning med verk av danskfödda Ingrid Vang Nyman (1916–1959), kanske mest känd för sina illustrationer till böckerna om Pippi Långstrump och läseboken *Nu ska vi läsa*. En utställning ägde rum i Vejen Kunstmuseum förra året, men KB tar ett eget grepp och kommer att visa mycket av tidigare okänt originalmaterial. Kommissarie är barnboksforskaren Lena Törnqvist, som just nu mestadels är upptagen med att ordna och förteckna Astrid Lindgrens stora arkiv på KB:s handskriftsenhet.

INGRID VANG NYMAN är inte bara Pippi. Astrid Lindgrens första stora illustratör var en utbildad och medveten konstnär, som hävdade att illustrationer i barnböcker skulle hålla en hög estetisk kvalitet och kännetecknas av akribi i gestaltningen av olika företeelser. Förutom Astrid Lindgrens böcker om Pippi Långstrump, barnen i Bullerbyn och Kajsa Kavat och andra barn illustrerade hon flera andra författares verk.

Två tendenser är återkommande: en starkt pedagogisk ansats och lusten att berätta objektivt om barn i främmande kulturer. Särskilt fascinerades hon av eskimåerna och deras kultur och postumt utgavs en svit av hennes bilder med grönländska motiv i bilderboken *Människornas land* (1967)

med text av Franz Berliner. Bonniers förlag var utgivare och Victor Pettersson tryckte, så väl att man kan tala om grafik för barn.

KUNGLIGA bibliotekets enhet för kartor, bilder, affischer och musiktryck – KBAM är den nya förkortningen sedan affischerna införlivats – förvärvade förra året ett hundratal fotografier av Pål-Nils Nilsson (f. 1929), den yngste

Utställning på KB

Vang Nyman och Pål-Nils

medlemmen av kollektivet *Tio Fotografier*. Gruppen bildades 1958 av ett antal självmedvetna yrkesutövare: Sten Didrik Bellander, Harry Dittmer, Sven Gillsäter, Hans Hammarskiöld, Rune Hassner, Tore Johnson, Hans Malmberg, Pål-Nils Nilsson, Georg Oddner och Lennart Olsson.

Initiativet hade föregåtts av Pål-Nils Nilssons vistelse i USA under sex månader sam-

ma år, då han träffat några av de stora amerikanska fotograferna och fått intryck med sig hem, som han kunde omsätta i handling. Avgörande var både vissa affärsidéer och vandringarna i New York, då han övade upp sitt fotografiska seende.

Pål-Nils Nilsson utvecklade senare sina amerikanska kontakter och kom att ta präglande intryck av fotograferna Da-

vid Linton, Andreas Feininger och Irving Penn – särskilt den sistnämnde imponerade på svensken.

Pål-Nils Nilsson hör till sin generations mest produktiva fotografer. Under ett trettio-tal år fotograferade han för *Svenska turistföreningens års-*

skrift och det materialet, som speglar det svenska landskaps förändring och urbanisering, finns numera i Antikvarisk-topografiska arkivet vid Riksantikvarieämbetet. KB:s förvärv ansluter till KBAM:s samlingsprofil och begränsar sig till porträtt av

kända svenskar samt ett antal stockholmsbilder, bland annat på det Stockholm som försvann under sextioalets rivningsvåg. Därmed fylls en väsentlig lucka i samlingarna; de fotografiska porträttateljéernas tillbakagång och det utbredda amatörfotografierandet har lett till, att det fotografiska material som kommer in som gåvor blivit både alltmera sällsynt och kvalitetsmässigt tunnare. Verkligt bra fotografier har numera sitt pris på en marknad.

Pål-Nils Nilssons fotografier har alltsedan femtioalet visats på en rad utställningar. När de ställdes ut på Moderna Museets utställning *Svenskar sedda av 11 fotografer* (1962–1963), passade han själv på att besvara frågan varför han fotograferade: »Svaret är nog innerst att jag tycker det är kul. Upphör aldrig att känna spänning i sökandet efter ögonblick med symbol- och associationshalt. Hoppas alltid att i mörkret få erfara att det blev en ›Bild‹.»

Magdalena Gram

Vem vinner Biblis tävling?

DEN 28 AUGUSTI kl. 18.00 utses vinnaren i Biblis tävling om bästa bokomslag. Deltagare är förstaarseleverna som studerar grafisk form vid fyra skolor i Stockholm:

Beckmans, Grafiska Institutet, Berghs och Beckmans.

Tävlingen arrangeras i samarbete med Föreningen Svenska Tecknare och Natur och Kultur och avser den

norske författaren och filosofen Lars Fr. H. Svendsens bok *Långtråkighetens filosofi*.

Plats: Kungliga Bibliotekets hörsal. I samband med prisutdelningen presenteras bidragen vid vernissage i den utställningslokal som ligger i anslutning till hörsalen.